

Tilleggsavtale Oslopakke 3 for perioden 2022-2036 (TA2022)

1. Innledning

Partene har i dag inngått følgende Tilleggsavtale («TA2022»). Med mindre annet er bestemt eller endret i denne tilleggsavtalen, gjelder fortsatt bestemmelsene i Lokalt forslag fra 2006, Revidert avtale fra 2012, Revidert avtale fra 2016 supplert med Tilleggsavtalen av 2017. Endringer i porteføljen, gjøres gjennom enighet i forhandlingsutvalget.

I RA2016, supplert med TA2017, ble det gjort vurderinger av status for prosjektene og tiltakene i Oslopakke 3 med tilhørende finansiering. I etterkant av RA2016/TA2017 har arbeidet med å oppdatere status for prosjektporteføljen i Oslopakke 3 fortsatt. Bompengainntektene er vesentlig lavere enn forutsatt i RA2016 og TA2017 samtidig som prosjektkostnadene i porteføljen er vesentlig økt.

Partene er enige om at det er behov for å øke bompengefinansieringen gjennom å øke takstene slik at gjennomsnittstakst blir nærmere vedtatt gjennomsnittstakst i Prp. 69 S (2017-2018) på 14,0 2018-kr.

En skisse til Handlingsprogram for perioden 2023-2026 følger som vedlegg 1 til denne avtalen.

2. Trafikantbetaling og porteføljestyring

Det avtalte takstopplegget i RA2016, supplert med TA 2017, gir ikke tilstrekkelig måloppnåelse og finansiering av porteføljen i Oslopakke 3. Partene er derfor enige om et nytt takstopplegg.

Tabell 1-3 viser nye takster som innføres 1. september 2022 og 1. januar 2024. De nye takstene skal prisjusteres i perioden 2022-2024.

Partene har avtalt at lette nullutslippskjøretøy skal ha takster lik 50 prosent av normaltakst.

Tabell 1: Nye bomtakster for lette kjøretøy som innføres fra 1. september 2022, 2022-kr.

Lette	Bygrense, Osloringen og Indre ring							
	Utenom rush				I rush			
	Normal	Diesel	Nullutslipp	El-varebil	Normal	Diesel	Nullutslipp	El-varebil
1.9.22	28,0	32,0	14,0	0	34,0	37,0	17,0	0

Tabell 2: Nye bomtakster for lette kjøretøy som innføres fra 1. januar 2024, 2022-kr.

Lette	Bygrense, Osloringen og Indre ring							
	Utenom rush				I rush			
	Normal	Diesel	Nullutslipp	El-varebil	Normal	Diesel	Nullutslipp	El-varebil
1.1.24	31,0	35,0	15,5	0	37,0	40,0	18,5	0

Tabell 3: Nye bomtakster for tunge kjøretøy som innføres fra 1. januar 2024, 2022-kr.

Tunge	Bygrense, Osloringen og Indre ring						
	Utenom rush			I rush			
	Euro VI	Euro V og eldre	Nullutslipp	Euro VI	Euro V og eldre	Nullutslipp	
1.1.24	59,0	107,0	0	86,0	142,0	0	

Tabell 4: Nye bomtakster for lette kjøretøy med brikkerabatt (20 %)

Lette	Bygrense, Oslo ringen og Indre ring							
	Utenom rush				I rush			
	Normal	Diesel	Nullutslipp	El-varebil	Normal	Diesel	Nullutslipp	El-varebil
1.9.22	22,4	25,6	11,2	0	27,2	29,6	13,6	0
1.1.24	24,8	28,0	12,4	0	29,6	32,0	14,8	0

Det skal som tidligere være felles timeregulering for Oslosnittene (Oslo ringen og Indre ring) og egen timeregulering for Bygrensen. Regel om månedstak videreføres som tidligere.

Det skal være nullsats for tunge gasskjøretøy i bomringen i minst fem år fra det tidspunkt nullsats iverksettes. Hvis det innføres betaling for gasskjøretøy etter utløpet av 5-årsperioden, skal partene foreta en nærmere vurdering av miljødifferensieringen mot fossile kjøretøy.

Det skal være nullsats for tunge nullutslippskjøretøy i bomringen til og med 2027. Hvis det innføres betaling for tunge nullutslipp- og gasskjøretøy etter 2027, skal partene foreta en nærmere vurdering av miljødifferensieringen mot fossile kjøretøy. Intensjonen bak fritaket er at det skal gjelde for biogass. Hvis det oppstår et marked for fossil gass til kjøretøy, vil det vurderes endringer slik at disse ikke får fritak.

Partene legger til grunn at regelverket for tunge gasskjøretøy kommer på plass senest i løpet av 2022. Partene er videre enige om at nullsatsen for tunge gasskjøretøy og tunge nullutslippskjøretøy uansett skal gjelde for en periode av minimum 5 år. Partene er enige om å vurdere en forlengelse av nullsats for tunge nullutslippskjøretøy i reforhandlingen av Oslopakke 3-avtalen i 2024.

3. Ruterforpliktelsen

I RA 2016 ble det lagt til grunn at kollektivtakstene skulle økes med 150 mill. 2016-kr utover vanlig inflasjonsjustering, og at disse midlene skulle øremerkes kollektivprosjekter i Oslopakke 3. I 2018 økte kollektivtakstene med om lag halvparten av 150 mill. 2016-kr. Partene har ikke foretatt ytterligere økning av kollektivtakstene som forutsatt i RA2016.

Partene er enige om at hele denne ordningen avvikles fra og med 1. januar 2023. Det innebærer at Ruter ikke lenger skal overføre midler til øremerking av kollektivprosjekter i Oslopakke 3. Bompengetilskuddet fra Oslopakke 3 til Ruter til drift kollektivtiltak reduseres tilsvarende med 75 mill. 2016-kr pr. år i hele avtaleperioden.

Varige omdisponeringer av bompengemidler gjennomføres for å dekke opp manglende overføringer fra Ruter til prosjekter i Oslopakke 3 i perioden 2020-2022.

4. Særlig om Fornebubanen

Denne avtalen tar høyde for at Fornebubanen bygges.

Partene setter i denne avtalen av midler til Fornebubanen basert på P50 i henhold til ekstern kvalitetssikringsrapport av Dovre Consulting datert 30. mars 2022. Partene tar likevel forbehold om at bystyret og fylkestinget i egen sak i juni, skal ta stilling til kostnader og videre utbygging av Fornebubanen.

Partene forventer at Fornebubaneprosjektet gjennomføres med høy kostnadsbevissthet og at styringsmålet kostnad prioriteres foran de øvrige styringsmålene som er tid og kvalitet. Partene legger videre til grunn at det arbeides for finansiering av Fornebubanens kostnader gjennom økt statlig tilskudd, private avtaler om grunneierbidrag og lokale midler, i tillegg til bompenger.

I saken til bystyret og fylkestinget om ny investeringsbeslutning for Fornebu-banen, skal det legges frem alternativer for mulige kostnadsutt, med vurdering av nytteta og potensiale for besparelse. Partene forventer samtidig at reelle nettokostnader i prosjektet reduseres.

For eventuelle nye kostnadsøkninger på Fornebu-banen utover P50 slik det fremgår av ekstern kvalitetssikringsrapport fra Dovre Consulting av 30. mars 2022, skal det, innen sak til bystyret og fylkestinget i juni, startes en gjennomgang av porteføljen slik at den samlede fordelingen mellom partene får en rimelig fordeling.

Resultatet av arbeidet med økt finansiering i tillegg til bompenger skal dokumenteres i en egen rapport som skal forelegges partene innen utløpet av 2022.

5. Videre arbeid med kunnskapsgrunnlaget og reforhandling i 2024

Partene tar sikte på å reforhandle denne avtalen på nytt senest i løpet av 2024 for å sikre måloppnåelsen og gjennomføring av prioriterte prosjekter. Forut for reforhandlingen i 2024, og innen utløpet av 2023, vil partene samarbeide om å fremskaffe nødvendig kunnskapsgrunnlag som gir grunnlag for at avtalen får bedre måloppnåelse.

Det tas utgangspunkt i at reforhandlinger i løpet av 2024 skal utvide avtaleperioden. Som del av arbeidet med kunnskapsgrunnlaget skal det utredes hvordan målstrukturen i Oslo-pakke 3 kan moderniseres slik at den bedre reflekterer Oslo og Vikens felles mål for samarbeidet i Oslo-pakke 3.

Norge skal redusere klimagassutslippene med 55 % i 2030 og med opp mot 95 % innen 2050, jf klimaloven. Utslippene fra transport skal halveres innen 2030 sammenlignet med 2005. En reforhandlet Oslo-pakke 3-avtale skal også bidra til Norges forpliktelse under Parisavtalen og oppnåelse av mål under klimaloven. En ny Oslo-pakke 3-avtale skal dermed ikke bare ta utgangspunkt i lokale mål, men også at de nasjonale klimamålene legger føringer for arbeidet.

Transportetatene fikk i 2015 et oppdrag til Nasjonal transportplan om å sette opp et alternativ til det ordinære NTP-underlaget, en lavutslippsstrategi som forutsatte oppnåelse av klimamålene. På samme måte skal det i kunnskapsgrunnlaget for ny reforhandling i 2024 lages en lavutslippsstrategi for Oslo-pakke 3. I tillegg til globale klimamål, skal Oslo-pakke 3 jobbe for å nå FNs bærekraftsmål, som bærekraftige byer og lokalsamfunn, og god helse og livskvalitet.

6. Godkjenning

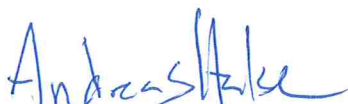
Det forutsettes at denne avtalen legges frem for godkjenning i hhv Oslo bystyre og Viken fylkesting innen 1. juli 2022.

Oslo, 29. april 2022

For Oslo kommune

Sirin H. Stav

Andreas Halse

Anne Haabeth Rygh

For Viken fylkeskommune

Edvin Sjøvik

Olav Skinnest

Anette Solli

Skisse handlingsprogram 2023 - 2026

	2023-kr	2023			2024			2025			2026			Sum 2023-2026			
		Stat	Bom	Lokalt	Stat	Bom	Lokalt	Stat	Bom	Lokalt	Stat	Bom	Lokalt	Stat	Bom	Lokalt	Totalt
Oslopakke 3																	
Inntekter																	
Bompenger		3 700			3 990			3 990			3 840			15 520		15 520	
Billettinntekter / kollektivbidrag																	
Vognselskapet bidrag til nytt signalsystem (CBTC)				129		207			147			316			799	799	
Grunneierbidrag				91		181			2			197			471	471	
Kommunale midler Oslo				325		354			335			335			1 350	1 350	
Fylkeskommunale midler Viken				155		155			155			155			620	620	
Byvekstavtale																	
Øvrige programområder inkl. planlegging på rv.																	
Byvekst 50/50-Fornebubanen		1 476			1 960			2 295			739			6 470		6 470	
Byvekst - kollektiv-, gang- og sykkeltiltak		440			649			649			649			2 387		2 387	
Byvekst - belønningsmidler		358			358			358			358			1 433		1 433	
Byvekst - stasjon- og knutepunkttiltak jernbanen		52			88			70						210		210	
NTP - midler til Majorstuen T-baneknutepunkt																	
Tilleggsavtale - tilskudd til redusert bompengbelastning og bedre kollektivtilbud		614			614			614			614			2 454		2 454	
Tilleggsavtale - tilskudd til reduserte kollektivtakster		54			54			54			54			218		218	
Sum inntekter		2 994	3 700	700	3 723	3 990	897	4 040	3 990	639	2 414	3 840	1 003	13 172	15 520	3 240	31 932
Riksvei																	
E18 Vestkorridoren			34												34	34	
E6 Oslo Øst																	
E18 Filipstad																	
Rv 4 Kjøl - Rotnes																	
Byvekstavtale - kollektiv-, gange- og sykkeltiltak		440			649			649			649			2 387		2 387	
Øvrige programområder inkl. planlegging																	
Sum riksvei		440	34		649			649			649			2 387	34	2 421	
Lokale tiltak																	
Viken			150	155		150	155		150	155		150	155		600	620	1 220
Oslo			109	325		224	354		150	335		150	335		633	1 350	1 983
Sum lokale veitiltak og programområder			259	480		374	509		300	490		300	490		1 233	1 970	3 203
Store kollektivtiltak																	
Ramme T-bane og trikk			1 237			998			1 067			1 262			4 564		4 564
Fornebubanen		1 476	772	91	1 960	1 166	181	2 295	1 679	2	739	2 642	197	6 470	6 259	471	13 200
Fornebubanen - tilleggsavtale		614			614			614			614			2 454		2 454	
Nye vogner til Fornebubanen																	
Nytt signalsystem (CBTC) for T-banen			326	129		634	207		648	147		445	316		2 053	799	2 852
Ny T-banetunnel Oslo sentrum																	
Majorstuen T-baneknutepunkt (alternativ 0+)																	
Bane-/kollektivløsning Nedre Romerike																	
T-baneforlengelse til Lørenskog						10			10						20		20
Høystandard kollektivtrase Oslo grense-Kjeller			20			40			70			100			230		230
Sum store kollektivtiltak		2 090	2 355	220	2 574	2 848	6 147	2 908	3 474	149	1 352	4 449	513	8 924	13 126	1 270	23 320
Drift kollektivtrafikk																	
Viken		22	503		22	488		22	429		22	427		87	1 845		1 932
Oslo		33	395		33	380		33	481		33	542		131	1 799		1 930
Sum drift kollektivtrafikk		54	898		54	868		54	910		54	968		218	3 644		3 862
Belønningsmidler																	
Viken		143			143			143			143			573		573	
Oslo		215			215			215			215			860		860	
Sum belønningsmidler		358			358			358			358			1 433		1 433	
Stasjon- og knutepunkttiltak jernbanen		52			88			70						210		210	
Sum kostnader prosjekter/tiltak		2 994	3 546	700	3 723	4 089	6 656	4 040	4 684	639	2 414	5 718	1 003	13 172	18 037	3 240	34 449
Merforbruk bompenger			154			-99			-694			-1 878			-2 517		